

Rapport

Datum: 26 mei 2005

Rapportnummer: 2005/155

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Koninklijke Marechaussee zijn echtgenote, met de Marokkaanse nationaliteit, op 13 augustus 2003 de toegang tot het Schengengebied heeft ontzegd, omdat zij niet in het bezit was van een Schengen-transitvisum, en haar heeft gedwongen om een rechtstreekse vlucht te boeken naar Marokko, in plaats van haar haar oorspronkelijke reis te laten vervolgen van Noord-Ierland via Schiphol en Madrid (Spanje) naar Marokko.

Ook klaagt verzoeker erover dat de Koninklijke Marechaussee zijn echtgenote de toegang tot haar bagage heeft ontzegd die zich in het Schengengebied bevond, zodat zij niet bij de goederen kon, die noodzakelijk waren voor de verzorging van haar twaalf weken oude zoon.

Beoordeling

1.1. Verzoekers echtgenote, met de Marokkaanse nationaliteit, reisde op 13 augustus 2003 van Noord-Ierland, buiten het Schengengebied, naar Schiphol, dat binnen het Schengengebied ligt. Daar wilde zij haar reis vervolgen via Madrid (Spanje), dat eveneens binnen het Schengengebied ligt, naar haar uiteindelijke bestemming, buiten het Schengengebied, Marokko. Op Schiphol ontzegde de Koninklijke Marechaussee haar de toegang tot het Schengengebied, omdat zij niet in het bezit was van een Schengen-transitvisum, waarmee zij over het grondgebied van de Schengenstaten had mogen reizen.

De Koninklijke Marechaussee gaf aan verzoekers echtgenote het advies om een rechtstreekse vlucht te boeken van Amsterdam naar Marokko.

1.2. Verzoeker klaagt over deze handelwijze van de Koninklijke Marechaussee. Volgens verzoeker was hier sprake van een algeheel gebrek aan begrip en hulpvaardigheid van de betrokken ambtenaren van de Koninklijke Marechaussee. Verzoeker begreep niet waarom zijn echtgenote de toegang tot het Schengengebied was ontzegd. Hij gaf daarbij aan dat hij of zijn echtgenote nog niet eerder van het Schengengebied had gehoord, en hij zag niet in waarom zijn echtgenote was gedwongen om een rechtstreekse vlucht te boeken naar Marokko.

1.3. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen.

1.4. De minister van Defensie achtte de klacht ongegrond. Hij verwees daartoe naar de reactie van de Bevelhebber der Koninklijke Marechaussee op de klacht, welk oordeel zijn instemming had. Gelet op bijlage I bij de Gemeenschappelijke Visuminstructies (zie Achtergrond onder 1.) was verzoekers echtgenote niet in het bezit van het vereiste visum,

hieronder begrepen een doorreisvisum. Ook kwam verzoekers echtgenote niet in aanmerking voor een zogenaamd 72-uurs visum (zie Achtergrond onder 2. en 3.).

Volgens de Bevelhebber hadden de betrokken ambtenaren van de Koninklijke Marechaussee verzoekers echtgenote formeel de toegang tot het Schengengebied moeten weigeren. Dit zou als gevolg hebben gehad dat zij terug had moeten reizen naar Noord-Ierland. Om te voorkomen dat verzoekers echtgenote teruggestuurd zou moeten worden, hadden zij haar het advies gegeven om haar vlucht om te boeken naar een rechtstreekse vlucht. Dit advies was niet overeenkomstig de geldende regelgeving, en daarom formeel onjuist, maar was gegeven in het belang van verzoekers echtgenote.

De minister liet ook weten dat, omdat geen sprake was geweest van een formele weigering, hiervan niets was vastgelegd. Daarom kon niet worden nagegaan welke ambtenaren contact met verzoekers echtgenote hadden gehad.

1.5. De minister kan in zijn lezing worden gevolgd. Op grond van de van toepassing zijnde wettelijke regelingen had verzoekers echtgenote een doorreisvisum nodig om het Schengengebied te kunnen betreden. Zij wilde immers een intra-Schengenvlucht nemen, en moest hiertoe het Schengengebied betreden. Ook kwam verzoekers echtgenote niet in aanmerking voor een zogenaamd 72-uurs visum, op grond van de artikelen 2.4. Vreemdelingenbesluit 2000 juncto 2.5. Voorschrift Vreemdelingen 2000. Op grond hiervan heeft de Koninklijke Marechaussee dan ook verzoekers echtgenote terecht de toegang tot het Schengengebied, en daarmee Nederland, geweigerd. Hieraan doet niet af dat verzoeker noch zijn echtgenote op de hoogte waren van de geldende regelgeving. Het reisbureau waar de reis was geboekt, had verzoekers echtgenote erop moeten wijzen dat zij door twee tussenlandingen op Schengengebied, dit gebied zou moeten betreden, en dat zij zou moeten voldoen aan de vereisten om over het Schengen-grondgebied te reizen.

1.6. De omstandigheid dat iemand niet tot Nederland kan worden toegelaten, heeft doorgaans tot gevolg dat formeel een weigeringsbeslissing wordt genomen, en dat de betrokkene wordt teruggestuurd naar de plaats van herkomst. In dit geval echter heeft de Koninklijke Marechaussee uit een oogpunt van hulpvaardigheid verzoekers echtgenote geadviseerd haar vlucht om te boeken en een rechtstreekse vlucht naar Marokko te nemen, zodat zij het Schengengebied niet behoefde te betreden. Gelet op de geldende bepalingen, kan derhalve niet worden gezegd dat sprake was van een gebrek aan hulpvaardigheid.

1.7. Het was niet juist dat hiervan in het geheel niets is vastgelegd, bijvoorbeeld in een incidentnotitie, zodat niet kan worden vastgesteld of de betrokken ambtenaren bij het uitvoeren van hun wettelijke taak verzoekers echtgenote ook begripvol hebben bejegend. Verzoeker heeft echter, hoewel hiernaar uitdrukkelijk gevraagd, niet aangegeven waarom de bejegening niet begripvol zou zijn geweest. De Nationale ombudsman deelt daarom niet verzoekers mening dat geen begrip is getoond.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

2.1. Ook klaagt verzoeker er over dat de Koninklijke Marechaussee zijn echtgenote de toegang tot de bagage heeft ontzegd, die zich in het Schengengebied bevond, zodat zij niet bij de goederen kon, die noodzakelijk waren voor de verzorging van haar twaalf weken oude zoon. Verzoeker liet op dit punt weten dat zijn echtgenote zeven uren in de transitruimte heeft moeten wachten op de aansluitende vlucht, en gedurende die tijd niet niet beschikte over onder meer de voeding voor hun zoon.

2.2. De minister achtte ook dit klachtonderdeel ongegrond, omdat de Koninklijke Marechaussee niet personen tot het Nederlands grondgebied toelaat om bijvoorbeeld bagage op te halen, maar altijd verwijst naar de luchtvaartmaatschappij.

2.3. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen.

2.4. Het gevolg van het niet kunnen verstrekken van een 72-uurs visum is geweest dat verzoekers echtgenote geen toegang had tot haar bagage. Op grond van de Vreemdelingen-circulaire (zie Achtergrond onder 4.) was het op zichzelf mogelijk om in uitzonderingsgevallen iemand een doorreisvisum te geven aan de grens. Verzoekers echtgenote voldeed echter ook niet aan deze vereisten, omdat hiervoor sprake moet zijn van tijdgebrek en een dringende reden waarom geen visum was aangevraagd, en daarnaast van een niet te voorziene en dwingende reden om de grens te overschrijden.

2.5. Van de Koninklijke Marechaussee mocht in de gegeven situatie worden verwacht, zoals de minister heeft aangegeven, dat verzoekers echtgenote was verwezen naar de luchtvaartmaatschappij voor verdere hulp. In elk geval heeft ook de Koninklijke Marechaussee uit een oogpunt van hulpvaardigheid de taak om te voorkomen dat een passagier door de verschillende regelingen in een hulpbehoevende situatie komt te verkeren.

Verzoeker heeft niet laten weten of zijn echtgenote zich tot de luchtvaartmaatschappij heeft gewend, of dat zij wellicht op andere wijze aan de benodigde goederen ter verzorging van haar zoon is gekomen. Hij heeft evenmin laten weten in hoeverre het niet beschikken over de bagage daadwerkelijk een probleem is geweest bij de verzorging van de baby. Daarom wordt het ervoor gehouden dat verzoekers echtgenote, noch hun zoon, daadwerkelijk in een hulpbehoevende toestand is komen te verkeren.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Koninklijke Marechaussee is niet gegrond.

Onderzoek

Op 1 juni 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer C. te Coleraine, Noord-Ierland, ingediend door de heer G. Campbell, MP te Coleraine, Noord-Ierland, met een klacht over een gedraging van Koninklijke Marechaussee te Schiphol.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Defensie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Defensie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Verzoeker kreeg de gelegenheid op de door de minister verstrekte inlichtingen te reageren. Hij maakte hiervan geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister van Defensie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Op 13 augustus 2003 wilde mevrouw C., verzoekers echtgenote, van Marokkaanse nationaliteit, vanuit Noord-Ierland Nederland binnenreizen via de luchthaven Schiphol. Ambtenaren van de Koninklijke Marechaussee weigerden haar de toegang tot Nederland.

2. Op 8 oktober 2003 diende verzoekers gemachtigde namens verzoeker de volgende klacht in:

“On arriving in Amsterdam by EasyJet Airlines (...), Mrs. C. was refused by the Dutch Police to travel on her outward journey by Iberian Airlines as had been arranged. She was informed that an inter transit visa was required. Mrs. C. was allowed to continue to Casablanca by the Dutch Airline, KLM. Mr. C. had to purchase the ticket for his wife, the cost of which was £ 351.00 sterling.

I have been in contact with the Moroccan Embassy who have informed me that Mrs. C. did not need a visa on transit to Casablanca as she had a Moroccan passport; and have advised me to forward the complaint to your Department. They cannot understand why Mrs. C. had to change airlines which resulted in extra expense.

Mr. & Mrs. C. are perturbed about this incident and believe they should be re-imbursed. Can you investigate this case and let me have a reply that I can forward to my constituent?"

3. Op 13 april 2004 beantwoordde de Bevelhebber der Koninklijke Marechaussee de klacht. Deze brief is op 28 april 2004 in het Engels vertaald. Het antwoord van de Bevelhebber houdt onder meer het volgende in:

"Op 13 augustus (2003; N.o.) wilde mevrouw C. van Noord-Ierland, via Amsterdam en Madrid, naar Marokko reizen. Op de luchthaven Schiphol vroeg zij hiertoe toegang tot het Schengengebied als transitpassagier. Echter, zij was niet in het bezit van een Schengentransitvisum en had daarom door ambtenaren van de Koninklijke Marechaussee geweigerd moeten worden. Dit is echter niet gebeurd. Teneinde te voorkomen dat mevrouw C. teruggestuurd moest worden naar Noord-Ierland heeft de betrokken ambtenaar van de Koninklijke Marechaussee mevrouw gewezen op de mogelijkheid om rechtstreeks naar Marokko te reizen.

Hoewel het niet overeenkomstig geldende regelgeving is om een vreemdeling te adviseren de vlucht om te boeken in plaats van hem of haar formeel te weigeren, werd dit advies enkel in het belang van mevrouw C. gegeven. Immers, indien zij geen ander ticket had gekocht, zou haar de toegang tot het Schengengebied alsnog zijn geweigerd. Ik acht het advies formeel onjuist, doch gericht op het zoveel mogelijk beperken van de schade voor mevrouw C. Derhalve verklaar ik uw klacht ongegrond en zal ik niet overgaan tot vergoeding van de door uw cliënt gemaakte kosten."

B. Standpunt verzoeker

1. Verzoekers standpunt is weergegeven onder Klacht.

2. Verder deelde verzoeker in een brief aan zijn gemachtigde, die deze brief bij het verzoekschrift voegde, nog onder meer het volgende mee:

"Firstly, my wife is **not** seeking re-imburement for the ticket which she was forced to buy. Thomas Cook Travel Agency in Coleraine have re-imbursed the majority of the value of the ticket. What we are wishing to do is to complain about the poor attitude and total lack of understanding and assistance shown by the above mentioned body, given the circumstances which arose.

Thomas Cook advised (as many travel agents would advise) that my wife did not require a visa, as she would be travelling in transit through Schiphol Airport, not leaving (or indeed intending to leave) the airport building. (She nor I had ever heard of the Schengen area until reading the letter to which I am responding). The problem arose because my wife's baggage came to Schiphol with one carrier (Easy Jet), but she had to claim her baggage before boarding an Iberian flight on her onward journey. Apparently this is in the area which she was not allowed to go.

My wife explained the above situation, but was not listened to. The letter to which I am responding states that "in order to avoid Mrs. C. being sent home" ... this in itself shows the attitude of the officers dealing with the matter. Why should she be sent home? Even if she had accepted that her baggage could not be claimed, why should she not be left to board the Iberia flight on her onward journey to Morocco? (Additionally, using the previously bought tickets why should she be allowed to continue her journey only after buying a KLM (Dutch Airline) ticket?)

Our child (holding British passport) was 12 weeks old, and her food, feeding equipment bottles and nappies were in the baggage which my wife was denied fetching. Was it too much to ask someone to fetch the baggage even if they were not prepared to do this themselves? The onward flight to Morocco on the KLM-flight was many hours after landing in Schiphol.

(...) It is strange that the Royal Netherlands Marechaussee were able to perform an investigation into this fiasco, since when I travelled through Schiphol 1 week later, I was informed by the RNM that there was no record on computer of any problems encountered by my wife. It was only after explaining forcefully that I would be complaining (...) myself that I got the name of the Adjutant (M.) to complain to.

Absolutely no-one to whom we have explained what happened agrees with how this situation was conducted, and I still believe that my wife was treated **DISGRACEFULLY** (irrespective of what passport nationality she holds)."

3. Naar aanleiding van nadere vragen van de Nationale ombudsman, deelde verzoekers gemachtigde op 6 augustus 2004 nog onder meer het volgende mee:

"In answer to your questions: -

Has the Moroccan Embassy referred to the Common Consular Instructions or maybe other rules or instructions?

I wrote to the Moroccan Embassy in Dublin, Republic of Ireland on 21 August 2003. As I did not receive a reply, I wrote again on 2nd October 2003. My office received a telephone call from an official at the Embassy together with a fax which I enclose. The official indicated to a member of my staff that C. did not need a visa on transit to Casablanca. C.

was also told this when she visited the Embassy on 25th July prior to travelling.

Is it possible that this Embassy has meant that C. did not need an Airport transit visa?

Yes.

For how many hours did Mrs C. have to stay in the transit lounge?

7 hours. From 11.00am - 6.00pm 13 August 2004.

How did C. solve the problem that she could not reach her luggage?

According to C.'s the luggage arrived four days after arrival in Morocco.

How did she obtain her second ticket?

C.'s husband bought her second ticket (KLM Airlines) at Thomas Cook Travel Agency in Coleraine Northern Ireland."

C. Standpunt minister van Defensie

1. De minister van Defensie reageerde op 15 september 2004 op de klacht, en op vragen van de Nationale ombudsman. Op 28 juni 2004 had de minister het klachtdossier toegezonden aan de Nationale ombudsman. De hierna onder C.2. tot en met C.5. genoemde rapportage bevond zich ook in dit dossier. Het standpunt van de minister houdt onder meer het volgende in:

"...Naar aanleiding van uw brief van 23 juli 2004 met betrekking tot de klacht van de heer C. (hierna: verzoeker) namens zijn echtgenote mevrouw C., ingediend door (verzoekers gemachtigde; N.o.) uit Coleraine, Noord-Ierland, doe ik u hierbij mijn reactie op deze klacht toekomen.

Allereerst wil ik verwijzen naar de bijgevoegde klachtbeantwoording d.d. 13 april 2004 (Nederlandse versie) (hiervóór vermeld onder A.3.; N.o.) en de aan (verzoekers gemachtigde; N.o.) verzonden Engelse vertaling van dit antwoord, d.d. 28 april 2004 (...). Hierbij heeft de Bevelhebber der Koninklijke Marechaussee zijn oordeel gegeven op de ingediende klacht. Dit oordeel heeft mijn instemming en wordt door mij onverkort gehandhaafd. In reactie op de door u gestelde vragen merk ik nog het volgende op.

Op grond waarvan had verzoekster een doorreisvisum nodig? Is het enkele feit dat verzoekers echtgenote van Amsterdam naar Madrid vloog, een intra-Schengenvlucht, hiervoor al voldoende? (hoewel zij hiermee dus niet het Schengengebied verder zou betreden)

Verzoekster heeft de Marokkaanse nationaliteit. Ingevolge Verordening (EG) nr 539/2001 (bijlage 1 van de Gemeenschappelijke Visuminstructies, zie Achtergrond onder 1.; N.o.) is een vreemdeling met de Marokkaanse nationaliteit, visumplichtig voor het gehele Schengengebied. Het feit dat de vreemdeling slechts in intra-Schengentransit is (Amsterdam-Madrid), heft die visumplicht niet op.

Had aan verzoekster een zogenaamd 72-uurs visum kunnen worden verleend om haar bagage te kunnen ophalen? Op welke manier is deze bagage vervolgens van de band gehaald en ingecheckt voor de KLM-vlucht naar Marokko?

Aan personen met de Marokkaanse nationaliteit kan op grond van artikel 2.5 van het Voorschrift Vreemdelingen 2000 (zie Achtergrond onder 3.; N.o.), geen 72-uursvisum worden verstrekt. Tevens is de 72-uursregeling een BENELUX regeling (Spanje aldus eveneens uitgezonderd).

Voor wat betreft een mogelijk 72-uursvisum om op Schiphol wel toegang tot haar bagage te kunnen verkrijgen, voldoet betrokkene niet aan het gestelde krachtens artikel 2.4, lid 2, sub c, van het Vreemdelingenbesluit 2000 (zie Achtergrond, onder 2.; N.o.), namelijk dat hij/zij in het bezit is van een geldig document voor grensoverschrijding en reisbiljetten, op grond waarvan de doorreis naar en toegang tot het land van bestemming vaststaat. De transit te Spanje (Schengengebied) is vanwege het niet hebben van het vereiste visum namelijk eveneens geblokkeerd.

Het ophalen van bagage is slechts mogelijk indien metterdaad toegang tot het Schengengebied wordt verleend, hetgeen in deze volgens het bovenstaande, niet mogelijk was.

Hier kan aan toegevoegd worden dat in beginsel de verhouding tussen passagier en bagage een zaak tussen de luchtvaartmaatschappij en de passagier is. Hoe een en ander zich binnen de voorliggende casus heeft afgespeeld is helaas niet meer nader te achterhalen, mede omdat de ambtenaar van de Koninklijke Marechaussee geen effectieve verwijdering heeft doorgevoerd doch slechts een advies tot het omboeken van de reis heeft gegeven. Mevrouw C. is aansluitend tot omboeking overgegaan.

Op welke manier kan verzoekster aan haar ticket zijn gekomen zonder het Schengengebied te betreden?

In de internationale lounge zijn diverse "counters" van luchtvaartmaatschappijen, alwaar men een ticket kan verkrijgen.

Wordt het wel eens toegestaan dat iemand zijn bagage kan ophalen, ondanks dat deze persoon geen (transit) visum heeft? Zo ja, om welke redenen is dit? Hoe wordt in dit verband omgegaan met verzoeken om medicijnen die zich in de bagage bevinden, of zoals in dit geval, om goederen om een baby te kunnen verzorgen?

Neen, dit wordt door de Koninklijke Marechaussee nooit toegestaan indachtig de vigerende wet- en regelgeving. Een dergelijke persoon wordt steeds verwezen naar de aanvoerende luchtvaartmaatschappij. Dat geldt ook in het geval van medicijnen en babyvoeding.

Voor het overige voeg ik als bijlage de onderzoeksresultaten toe (zie hierna onder C.2. tot en met 5.; N.o.). Zoals daaruit valt op te maken is het niet duidelijk welke ambtenaar bij deze zaak betrokken is geweest omdat, vanwege het niet effectueren van een feitelijke weigering, geen documentatie is opgemaakt.”

2. Bij de reactie van de minister was als bijlage gevoegd een rapportage van brigade adjudant S. van 5 januari 2004. Deze rapportage houdt onder meer het volgende in:

“...Naar aanleiding van een dezerzijds ontvangen klacht inzake een gegeven reisadvies betreffende een onderdaan van Marokko, welke de toegang tot het Schengengebied verzocht om als transferpassagier de reis naar Casablanca via Madrid voort te zetten, het volgende;

- Ten eerste is een ieder zelf verantwoordelijk te beschikken over de juiste reispapieren nodig voor de te maken reis.
- Onderdanen van Marokko zijn visumplichtig voor landen aangesloten bij het Verdrag van Schengen. Ook wanneer deze het land door willen reizen naar een ander land.
- Uit het klachtschrijven valt op te maken dat klager toelating verzocht tot het Schengengebied om als transferpassagier met Iberian Airlines door te reizen via Madrid naar Casablanca.
- In dit geval zou klager in het bezit moeten zijn van een **Schengen-transitvisum type B** (een doorreisvisum; N.o.).
- In gevolge de **Vreemdelingencirculaire A2 7.10 pnt 1 t/m 4**, (zie Achtergrond onder 4.; N.o.) kan alleen met hoge uitzondering en om humanitaire redenen een transitvisum worden verstrekt.
- In bovenstaande situatie was dit niet aan de orde. Om een officiële weigering te voorkomen werd geadviseerd de reis om te boeken om op die wijze rechtstreeks naar Casablanca te reizen, zonder dat men toegang hoeft te verzoeken tot het Schengengebied.
- Gelet op de beantwoording van eerste- luitenant V. (zie hierna onder C.4.; N.o.), blijkt, dat het niet de gewoonte is passagiers op deze wijze te adviseren. In feite komt deze handelwijze neer op een ongeregistreerde weigering, waarbij de adviserende ambtenaar van mening is de passagier te helpen, daar een weigering altijd in het nadeel uitvalt voor de passagier, welke door de passagier, in dit geval klager, voorkomen had kunnen worden.

Gelet op bovenstaande zou ik de klacht noch gegrond noch ongegrond verklaren. Ik zou klager aanschrijven en deze de uitleg verschaffen die waarschijnlijk op de dag dat gereisd werd niet duidelijk was. Vandaar dat, naar mijn mening, door onbegrip, de klacht is ontstaan...”

3. Bij de reactie van de minister bevond zich ook een rapport van opperwachtmeester Vr. van 24 december 2003. Dit rapport houdt onder meer het volgende in:

“Op genoemde datum van 13 augustus 2003 had groep 104 dienst conform het rooster op de post 1.2. Dit behelst zowel de vertrek- als de aankomstbalies aldaar. De dienst betrof een vroege dienst. Deze dienst eindigt om 14.00 uur. Er wordt conform de bekendgestelde wet- en regelgeving gewerkt. Het is mij bekend wat deze werkwijzen inhouden.

Ik zal een gehanteerde werkwijze, welke afwijkt van de geldende werkwijzen, voor u beschrijven. Er wordt aan passagiers geadviseerd om hun reis om te boeken, indien zij niet over de juiste documenten beschikken, zonder dat deze geweigerd worden. Dit om allerlei administratieve afhandelingen te voorkomen. Meestal gaat dit dan in de trend van; "het is beter voor u dat u een directe reis boekt en niet via Schengen kan reizen, of anders zal u officieel de toegang worden geweigerd", althans woorden van gelijke strekking. Hierna wordt de pax naar de Transferbalie begeleidt/gestuurd waarna het geval wordt voorgelegd aan de maatschappij (meestal KLM). Deze boekt de pax dan om. Afhankelijk van het soort ticket dat de pax heeft moet hiervoor dan bijbetaald worden. Hierna is voor ons de zaak afgedaan. Wij wijzen de pax er altijd op dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun reisbescheiden, dus een geldig paspoort en de evt. benodigde visum. Dit overeenkomstig met hun ticket.

Mochten zij verkeerd voorgelicht worden/zijn, dan heeft zij wellicht niet de goede gang van zaken uitgelegd omtrent haar reisroute, namelijk transiterend via een TWEEDE Schengenland, Spanje. Uiteraard kan ook de ambassade verkeerde informatie hebben gegeven.

Onder de personeelsleden in mijn groep heb ik genoemde klacht en voorval voorgelegd, echter niemand kon zich dit voorval herinneren. Ook in het mutatierapport van d.d. 13 augustus 2003 is hierover niets vermeld. (...).

Gezien het tijdstip van aankomst van de vlucht (12.00 uur) en een evt. vertraging hiervan zou het ook nog mogelijk kunnen zijn dat de avonddienst al op post aanwezig was. Ook de mogelijkheid van 1.1.A. is nog aanwezig.

Ik hoop u hierbij voldoende te hebben ingelicht en een reëel beeld te hebben geschetst en gegeven...”

4. Verder bevond zich bij de reactie een rapport van 4 november 2003 van ambtenaar V. Dit rapport houdt onder meer het volgende in:

“...3. De beantwoording van de adjudant M. (zie hierna onder C.5.; N.o.), lijkt mij juist.

4. Ter aanvulling, veroorloof ik mij het volgende op te merken:

- In het verleden werd dezerzijds wel vaker geconstateerd dat het personeel op de grensposten eigenmachtig mondeling de toegang aan vreemdelingen weigerden, zonder daartoe enige mutatie te stellen;
- In soortgelijke gevallen wordt aan de vreemdelingen, die inderdaad niet over de juiste visa beschikten, geadviseerd de reis om te boeken;
- Vanuit het Bedrijfsbureau Hoofden Doorlaatpost is meermalen geadviseerd, om deze mondelinge weigeringen niet in zelfstandigheid uit te voeren, doch daarbij de gebruikelijke administratieve juridische formulieren in het computer systeem aan te doen maken;
- Wettelijk is het weliswaar mogelijk dat de ambtenaren belast met de Grensbewaking een vreemdeling mondeling de toegang weigert, doch deze handelswijze is in strijd met de werkwijze op Schiphol;
- Voor zover dat mij uit de inhoud van de klacht duidelijk is geworden, zou aan betrokkenen vermoedelijk ook regulier de toegang tot het Schengengebied zijn geweigerd;
- Gelet op het vluchtnummer (...) op 13 augustus 2003 te 12.00 uur, welke steeds aankomt op de D-pier, en gelet op het feit dat betrokkene aanvankelijk via Schiphol naar Madrid wenste te reizen, lijkt een en ander zich te hebben afgespeeld tijdens de vroege dienst op 13 augustus 2003 op post S 1-2;...”

5. Verder bevond zich bij de reactie een rapport van 20 oktober 2003 van ambtenaar M. Dit rapport houdt onder meer het volgende in:

“Mw. C. klaagt indirect over het feit dat zij een nieuw ticket bij de KLM moest kopen aangezien zij geen Schengenvisum, type B., in haar Marokkaans paspoort had.

Raadpleging van het automatiseringssysteem en het relevante gedeelte van het mutatierapport (...) de dato 13 augustus 2003 leerde mij dat er in het geheel niets bekend is, betreffende Mrs. C.”

D. Reactie verzoeker

De Nationale ombudsman zond verzoeker op 2 november 2004 de informatie van de minister van Defensie. Daarbij verzocht de Nationale ombudsman aan verzoeker om aan te geven of hij bedoeld had om te klagen over onbeleefde of onheuse bejegening door de Koninklijke Marechaussee, en, zo ja, of hij hierover nadere details over de wijze van bejegening wilde verschaffen.

Verzoeker gaf hierop geen reactie.

Achtergrond

1. De Gemeenschappelijke Instructies aan de diplomatieke en conulaire beroepsposen, Publicatieblad Nr. C 313 van 16/12/2002 van 16 december 2002 (oud)

“2. Visa: begripsomschrijving en soorten

(...)

2.1.1. Transitvisum voor luchthavens

Visum waarmee vreemdelingen die aan dit bijzonder vereiste zijn onderworpen, zich tijdens tussenlandingen bij een vluchtdeel of internationale vlucht in de internationale transitzone van een luchthaven mogen ophouden, zonder toegang tot het nationale grondgebied van de betrokken overeenkomstsluitende partij te verkrijgen. Deze visumplicht vormt een uitzondering op de algemene faciliteit om zich zonder visum in genoemde internationale transitzone te mogen ophouden.

Dit soort visum is verplicht voor onderdanen van de staten welke in bijlage 3 (hier is Marokko niet genoemd; N.o.) zijn vermeld, alsmede voor andere ingezetenen van deze staten, die in het bezit zijn van een door de autoriteiten van de desbetreffende staat afgegeven reisdocument. (...)

2.1.2. Doorreisvisum

Visum waarmee vreemdelingen over het grondgebied van de overeenkomstsluitende partijen mogen reizen, teneinde zich vanuit een derde staat naar het grondgebied van een andere derde staat te begeven.

Het doorreisvisum is geldig voor één, twee of, bij wijze van uitzondering, verscheidene doorreizen, met dien verstande dat de duur van elke doorreis niet meer dan vijf dagen mag bedragen.

(...)

BIJLAGE 1

Gemeenschappelijke lijst van derde landen waarvan de onderdanen aan de visumplicht zijn onderworpen door de lidstaten die gebonden zijn door Verordening (EG) nr. 539/2001 (...)

(...)

Marokko.”

2. Vreemdelingenbesluit 2000

Artikel 2.4:

1. Aan de vreemdeling, die als passagier van een vliegtuig een vliegveld aandoet en in wiens geldig document voor grensoverschrijding het voor binnenkomst in het Beneluxgebied vereiste reisvisum of doorreisvisum met oponthoud ontbreekt, kan toegang tot het Beneluxgebied worden verleend.

2. Toegang wordt slechts verleend, indien:

a. de onderbreking plaats vindt wegens van de wil van de vreemdeling onafhankelijke omstandigheden.

b. (...)

c. hij in het bezit is van een geldig document voor grensoverschrijding en reisbiljetten op grond waarvan zijn doorreis naar en zijn toegang tot het land van bestemming vaststaat.

(...)

5. De vreemdeling die ten hoogste tweeënzeventig uren in het Beneluxgebied zal verblijven, kan toegang worden verleend indien hij voldoet aan de voorwaarden, genoemd in het tweede lid, onder b. tot en met d. en het derde lid.

6. Het vijfde lid is niet van toepassing op:

a. onderdanen van bij ministeriële regeling aangewezen staten;”

3. Voorschrift Vreemdelingen 2000

Artikel 2.5.

“Als de staten, bedoeld in artikel 2.4, zesde lid, onder a. van het (Vreemdelingen; N.o.) Besluit zijn aangewezen (...) Marokko.”

4. Vreemdelingencirculaire 2000

A2. 7.10.

“1 Algemeen

Een visum wordt normaliter door de diplomatieke en consulaire posten afgegeven. Visumplichtige vreemdelingen die bij binnenkomst in het Schengen-gebied niet beschikken

over het vereiste visum kunnen in uitzonderlijke gevallen en onder bepaalde voorwaarden alsnog in het bezit daarvan worden gesteld.

(...)

7.10.4. Voorwaarden

Indien een vreemdeling wegens tijdgebrek en om dringende redenen geen gelegenheid heeft gehad een visum aan te vragen kan in uitzonderingsgevallen een reisvisum of doorreisvisum aan de grens worden afgegeven. Om voor verlening van visumfaciliteiten in aanmerking te kunnen komen moet de vreemdeling in ieder geval:

in het bezit zijn van een geldig document voor grensoverschrijding

(...)

onder overlegging van een bewijsstuk het bestaan van een niet te voorziene en dwingende reden aan kunnen tonen;"